

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת שמות

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם (ת.ס)

צריך להבין מה מרמז הלשונות הכפולים אלו פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, ועיין בפרש"י ללמד ששה נולדו בכרם אחד.

והנראה לומר, שזה ידוע ממרן האר"ז (שער הכוונות דרושי הפסח ד"א) שמה שירדו בני ישראל בגלות בארץ מצרים, היה כדי שיתקנו את כל חלקי השכינה שנפלו במצרים ע"י חמאו של אדה"ר, כמו שהשי"ת הבטיח ליעקב אבינו 'אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה' (בראשית מו ד) שיעלה עמהם כל חלקי השכינה שבמצרים, כי הרי כל אדם שנמצא בכל מיני מקומות, הוא כדי שיתקן את חלקי השכינה הנמצא במקום ההוא, כי אם לאו לא היה מגיע לשם, ולכן בני ישראל שירדו למצרים היו צריכים לתקן את חלקי השכינה שנפלו ע"י אדם הראשון והתפורה בכל מיני מקומות, ולכן ירדו בני ישראל במצרים ועבדו שם בחומר ובלבנים ובעבודה קשה, כדי שיתקנו את כל חלקי השכינה שהיו צריכים לתקן במצרים, ולהוציא את הניצוצין ממקום הקלי' והרע, בסוד 'יוציא אתכם מכור הברזל ממצרים' (דברים ד כ) כי נדמה מצרים אל הכור אשר בתוכו ניתך הזהב ונפרד מן הסיגים, כי הזהב הנוצר בבטן האדמה, כשמוציאין אותו הוא מלא טינוף וסיגים, דבר אשר לא ישוער ולא תואר זהב לו ולא הדר, עד יתחכם הצורף להגות סיגים מכסף, פעם אחר פעם, זיכך אחר זיכך, לא ראי זה כראי זה, ובכל זיכך מזדכך לאט לאט עד אשר כל הסיגים נפרדים מן הזהב, ואחר כך ניכר היותו זהב, כן הוא ג"כ אצל הניצו"ק עי"ש.

וזהו מה שמרמז כאן התורה, שבני ישראל העלו ותיקנו את הניצו"ק שהם הנשמות של בני ישראל ממצרים, וזהו אמרו פר"ז עם השני אותיות השורש בנ"י רפ"ח ניצוצין. וזה ע"י וישרצו עה"כ בנ"י תרי"ג מצות, שע"י שקיימו

בני ישראל את המצוות ממה שקיבלו מאברהם יצחק ויעקב, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (יזמא כח): קיים אברהם אבינו כל התורה כולה אפילו עירובי תבשילין, וגם כל האבות קיימו את התורה, ע"ז העלהו ותיקנו את הניצו"ק, וכמו שמבואר ממרן האר"ז ע"ז חיים (שער הצלם פ"א) וז"ל: והנה כל המצוות הם לתקן בחינת הכלים והצלמים הנקרא הבל דגרמי, שהם הניצוצין שירדו עם הכלים שנשברו וכו', וכפי מספר ניצוצותיו כך מספר ימי חייו, והימים שעשה בהם מצות נתקן ניצוץ א' של הצלם ההוא, והיום שאין נעשה בהם מצות נשאר פגום ניצוץ ההוא של הצלם ההוא שהוא כנגד היום ההוא, וכעד"ז נתקנין הכלים שהם הלבושים שיש בנ"ע הארץ כל ניצוץ וניצוץ בכל יום ויום. ואמנם א"א שיתלבש הצלם הזה בכלי מלבוש ההוא עד גמר תיקונם, ואז נפטר מעוה"ז והולך לג"ע הארץ ומתלבש באותו הגוף העיקרי עי"ש.

והנה כל התיקון של הכלים והצלמים הנעשה ע"י קיום המצוות, הוא רק ע"י שמקיים אותם מתוך אהבת השי"ת, וזהו אמרו זירב"ז בנ"י שמות ע"ב קנ"א, לרמוז שע"י שם ע"ב שהוא בנ"י חס"ד, שהוא בחינת אהבה כמ"ש 'ואהבת חסד' (מיכה ו ח), שמקיימים את התורה מתוך אהבת השי"ת, יכולים לעלות מ"ן מהרפ"ח ניצוצין, כמו שמבואר בשעת הכוונות (דרושי קריאת שמע ד"ו) שבהיכל אהבה משם הוא העלאת מ"ן עי"ש. וגם עי"ז הוא מתקן הצלם בחינת שם אה"ה במילוי יודי"ן בנ"י קנ"א כנודע. וגם קנ"א בנ"י מקו"ה, שע"י שיקיים הכול בטהרת הלב ויכל לתקן את כל הניצוצין והכלים והצלמים.

ועל ידי כל זה יזכו להיות מרכבה לשכינה, וזהו אמרו ויעצמו בנ"י רכ"ב, היינו שע"ז שתעלו כל ניצוצי השכינה מבי"ע למלכות דאצילות, תהיו מרכבה לשכינה.

בס"ד, עש"ק פרשת שמות
כ' טבת תשפ"ג – שנה י"ד גליון תרמ"ג

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
4:20	5:36	6:14	5:51	5:47
4:34	5:37	6:10	5:51	5:47
4:32	5:35	6:03	5:51	5:47
4:16	5:35	6:03	5:51	5:47

נא לשמור על קדושת הגליון

ואז ע"י שתתקנו את המלכות דאצילות, יהיה היחוד של קודשא ב"ה ושכינתיה בשלימות, וזהו אמרו במא"ד מא"ד בנ"י היחוד של הוי"ה אדנ"י, שתגרמו ע"י עבודתכם שיהיה היחוד השלם.

ועי"ז תוכלו להמשיך המוחין למלכות, וזהו אמרו ותמלא הארץ אתם היינו אתם הוא אותיות אמת, בחינת המשכת המוחין למלכות בחינת ארץ ע"י בחינת אמת שהוא המוחין למלכות, כמבואר (שער הכוונות דרשי ק"ש ד"ה) בכוונת ח"פ אמת של אמת ויציב עי"ש.

ולכך אמר מלך חדש הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו דווקא על דינו הוא רב ועצום שמבררין הניצוצות מאתנו, על כן הבח נתחכמה לו פן ירבה היינו פן ירבה בנ"י צל"ם במילוי כזה צד"ק למ"ד מ"ם, שחשש שבני ישראל יתקנו את הצלם שלהם ע"י שיתרבו בהם הניצוצין ממה שהעלו ממצרים. ולכן גזר עליהם שבע גזירות, כמו שאיתא בזוה"ק (ח"ב יח). תנא בשעתא דמסר קודשא בריך הוא לישראל לשרא דמצראי, גזר עליהו שבע גזרות שישעבדו בהון מצראי, הדא הוא דכתיב, וימררו את חייהם, בעבודה קשה, בחומר, ובלבנים וגו', ולקבליהון שבעה לטב, ובני ישראל פרו, וישרצו, וירבו, ויעצמו, במאד, מאד, ותמלא הארץ אתם עי"ש.

ועל זה אומר התורה וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרץ ופרש"י ומדרשו רוח הקודש אומרת כן, אתם אומרים פן ירבה, ואני אומר כן ירבה, היינו כן ירבה בנ"י רפ"ה, ויפרץ עה"א והכולל בנ"י שכינה, שבני ישראל כן יעלו ויתקנו את הרפ"ח ניצוצין של השכינה ממצרים, עד שעשאוה כמצולה שאין בה דיגים (ברכות ט:).

רעוא דרעיון תשס"ז לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהרות מרבותינו ז"ע

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבותינו ז"ע

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', רְאוּבֵן שְׁמִיעוֹן לְוִי. (ס"א)
 וראה ענין נפלא בסוד שמות השבטים ומספרם, ראוּבֵן
 שְׁמִיעוֹן לְוִי יהודה יששכר זבולון דן נפתלי גד
 אשר יהוסף בנימין, כי נחקקו שמותם על לב אהרן
 (סוטה לו:), ועולה שמותם שלשת אלפים מאה ושמונים
 ואחד, במספר מכוין אל רחום וחנון ארך אפים ורב
 חסד ואמת נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע ונקמה,
 שנים עשר מדות נגד שנים עשר שבטים, ומחמת שאין
 בשבטים חמא, נחסרו מהם מדת וחמאה, [שאין בשמות
 השבטים אותיות ח"ט].

'אוצר החיים' דברים דף קסו. מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצִּירֵימָה אֶת
 יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאָו. (ס"א)

ר"ל כשלא היו ישראל חוטאים בעגל שאמרו 'אלה
 אלקיך ישראל' (שמות לב ד), היה תיבת 'ואלה' שם
 קדוש, שם אלו"ה, שהוא שם של כל הנשמות, והיה
 נכללין בו כל נשמות ישראל, והיה העולם כתיקונו. אבל
 עתה אחר העגל כתיב 'אלה' שהוא שם ע"ז כנודע מזהר
 הקדוש (ח"א רכה), כלומר שיש אחיזה להחיצונים
 בשמות בני ישראל, שעבור זה גם כן 'באים מצירימה'
 מיצר גדול, אעפ"כ היה השכינה עמהם, שכן מצירימ"ה
 עולה שכינ"ה, 'את יעקב' כלומר זהו היה שיוסף בא
 למצרים למיצר, אבל הבאים את יעקב ר"ל עם יעקב
 בעת שיעקב עולה למצרים, אז היה 'איש' זה הקב"ה,
 בסוד ה' איש מלחמה (שמות מו ג) כנודע מרז"ל (במד"ד
 ט ב), 'וביתו' זה אשתו (יומא ב), כביכול שהיא מלכות,
 'באו' אז כביכול שניהם ת"ת ומלכות בגלות.

בן בית' מרבנינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיֹּאמֶר אֵל עֲמוֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֵב וְעֵינֵי
 מִמֶּנּוּ. (ס"א)

לכאורה קשה שלא כתוב מפני מה הם היו מפחדים
 מישראל. ואפשר לומר שזה ידוע מחכמו"ל (ב"ד
 סה ב) עה"פ 'הקל קול יעקב והידים ידי עשו' (בראשית כו
 כב), שבזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות אין
 הידים ידי עשו, שאין להם כח לעשות חו"ש שום צרות
 לישראל, כי יש להם הכוח הגדול של קול תורה ותפילה.
 וזה שאמר פרעה אל עמו ש'עם בני ישראל רב ועצום
 ממנו' ממנו בנימטריא קו"ל, ש'ע"י שיש להם
 לישראל הקול תורה ותפלה הם יכולים להתגבר עלינו,
 ולכן צריכים לעשות איזה פעולה לבטל מהם קול תורה
 ותפילה חו"ש, וירחם השם יתברך על עמו בני ישראל
 במהרה לגאולה שלימה אמן.

'מעשה שלום' מרבנינו שלום מקאמרנא

וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מִרְחֹק לְדַעְיָה מִה יַעֲשֶׂה לָּו. (כ"ד)

'יעשה' היו"ד בהגש, להדגיש נקודות יו"ד בכל אחת
 מישראל, לעורר אותו לעבודת השם יתברך
 לתורה ולתפלה, ולזה 'ותצב' נצבה, [אחותו]
 השכינה, 'מרחק' בלתי וא"ו, בגלות, וא"ו מרמז על

הגאולה], 'לדעה' להודיע, לאר"ם 'מ"ה' 'אר"ם גי'
 מ"ה] היאך 'יעשה' ויתקן עצמו, לו' להשם יתברך,
 בהרגשת ובדגש היו"ד, ולזה מספר הפסוק 'ותצב'
 אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו', במספר מכוון שני
 פעמים שמ"ע ישראל ה'הו"ה אלהינו הו"ה אח"ד,
 [שהוא כנגד] ק"ש של שחרית ושל ערבית, מעיד על
 בניה דלא חליפת ליה חלילה (תקו"ז דף נו:), וזהו
 [לדעה] הדעת והדעה יחוד שמו יתברך, לאודעה ליה
 למלאכ רחילו דילה לגבי קודשא בריך הוא, לזה
 מושבע ועומד, כמבואר בוזהר היטב ע"ש.

'היכל הברכה' מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיֹּאמֶר אֵל תִּקְרַב הָלֶם שֶׁל נַעֲלִיף מֵעַל רִגְלֵיךָ וְגו'
 (ג' ה')

אמרו במסכת אבות (אבות כ"ו) והיו זהיר בגחלתן שלא
 תכוה, שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת
 עקרב, ולחישתן לחישת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש.
 שבעת שהצדיק הוא כגחלה, בקמנות, ועוסק בדברים
 פשוטים, ויש תלמידים קטנים, נחשים, מהרהרים אחר
 הצדיק, ועל ידי זה מקמריגין עליו, אף שאינם משיגים
 אפילו עפר שחתת כפות הצדיק, וכמה וכמה נאבדו
 מהעולם הזה ומן העולם הבא על ידי זה, ומתו בקצרות
 שנים, עיני ראו ולא זר, ומימי לא עבר עלי שום הרהור
 על צדיק אמת. וע"ז אמר 'של נעלף' [ראשי תיבות]
 נ'שיכה ע'קיצה ל'חישת כ'גחלי אש, נ'שיכת שועל' כינוי
 ליסורים מרים ולעניות, 'ועקיצת עקרב' שממית
 בקרירות, כנוי על נפילת המוחין וירידת המדריגה שהוא
 כמיתה, ו'לחישת שרף' הוא מיתה ממש, מלך עליון
 יצילנו.

'נוצר חסד' אבות כ"ו מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיֹּאמֶר אֵל תִּקְרַב הָלֶם שֶׁל נַעֲלִיף מֵעַל רִגְלֵיךָ כִּי
 הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. (ג' ה')

איתא בגמ' (מנחות קי). זאת התורה לעולה וגו' (ויקרא ז,
 לו), כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה.
 ולכאורה היאך יכולין להקריב קרבן מחוץ למקומו. אבל
 זה מרומז במ"ש בדברי משה רבינו ע"ה, שאמר לו
 הקב"ה 'כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש
 הוא'. היינו, כי משה רבינו ע"ה כל מקום שלומד שם
 תורה, שם אדמת קודש, וממשיך בית המקדש של
 יעקב דוקא לשם, כדברי הוזה"ק (ח"א קכ). ביום
 השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום
 מרחוק (בראשית כב ד), וירא את המקום דא הוא יעקב,
 דכתיב ויקח מאבני המקום (שם כח יא). ולכאורה מהו
 שייכות יעקב לכאן.

וי"ל דבית המקדש 'מרחוק' שייך ליעקב, מפני שהוא
 עמוד התורה, וממשיך למקום שלומד תורה את
 בית המקדש שלו, כמו שאמרו (חולין צא). שקיפל
 הקב"ה כל ארץ ישראל תחתיו, ולזה יעקב כל מקום
 שעסק בתורה, שם ממשיך בית המקדש לביתו.
 'בית אבות' מרבנינו חיים יעקב מקאמרנא

וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר
 אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת
 יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. (כ"ד)

ותרגום אונקלוס 'וישמע' קדם ד'
 קבלתיהוין, שינה בכאן התרגום
 בשני דברים, א'. שתרגם על 'וישמע'
 כפשוטו ושמיע קדם ד', דהיה לו לתרגם
 על 'וישמע' וקבל ד' צלותנא, כמו
 שתרגם על וישמע ד' את קולינו (דברים
 כו ז). ב'. ועל 'נאקתם' תרגם קבלתיהוין,
 שהוא לשון תערומת, דהיה לו לתרגם
 צלותהוין, כדאיתא במדרש (דב"ר ב א)
 א"ר יוחנן עשרה לשונות נקראת תפלה
 ואחד מהם היא נאקה.

ואפשר לומר שזה הכריח למתרגם
 לתרגם שנאקה שאמור כאן אינו
 לשון תפלה, וגם וישמע אינו שנתקבל
 רק לשון שמיעה ותרעומות. דהא למה
 אמר הנביא (יהוקאל זו ז) 'זאת ערום
 ועריה' בלא מצות, הלא מצות התפלה
 היה די להציל אותם מכל צרה, ושיגאלו
 בקיום המצוה אשר מנה הרמב"ם
 (בהתחלת הלכות תענית), מצות עשה
 אחת, והיא לצעוק לפני הש"ת בכל עת
 צרה גדולה שלא תבוא על הציבור,
 וכתב שם (הלכה ב') ודבר זה מדרכי
 התשובה הוא, וזה היה שיגרום להם
 להסיר הצרה מעליהם.

וא"כ אם היו במצרים מתפללים לפני
 הש"ת על צרתם, היה די להם זה
 לנאול אותם, ולא היה צריך לומר
 'ואעבור עליך' דמשמע לישנא דאקדומי,
 הלא ישראל קדמו בתפלתם, וגם איך
 שייך לומר 'וישמע אלהים את נאקתם'
 דהיינו שנתקבלה תפלתם, למה היה מן
 ההכרח עוד לזכור זכות אבות, אחרי
 אשר כבר נתקבל תפלתם. ואם לומר
 דכשביל זכות אבות נתקבלה תפלתם,
 איפכא הוה ליה למימר ויזכור אלקים את
 בריתו את אברהם וכו' וישמע אלקים
 את נאקתם.

ומאותן שתי קושיות תרגם המתרגם
 שהשמיעה והצעקה ונאקה
 שבכאן, אינו לשון תפלה כי אם לשון
 תרעומת, ולזה שפיר הקב"ה, לבעבור
 רצונו לרחם על עם קדושו, זכר ברית
 אברהם יצחק ויעקב.

'זכרון דברים' מרבנינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

דין ברכה אחרונה על הפירות. סימן רז

א. ברכת בורא נפשות רבות אין בה שום רמז ב. כל המסיים ברוך אתה יהוה חי העולמים, תבוא משלשה ברכות של תורה, לכך נקראת^א ולא כלום: עליו ברכה כפולה ומשולשת, כדעת הירושלמי^ב, ובבבלי (ו) אין חולק על זה^ג:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

בתלמוד שלנו לא נחתום בשם מספק, והנכון לומר חתימת הברכה בלא שם, ונימא ברוך אתה ה' בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי ברוך חי העולמים, עכ"ל. וכן ראוי לנהוג. ע"כ.

אמנם מצינו מהגאונים והראשונים שחתמו בא"י חי העולמים, והם רבינו סעדיה גאון כמובא באבודרהם (הלכות ברכות השער השלישי) שכתב וכן חותם בה בסדר רבינו סעדיה. ע"כ. וכן הרא"ש כמובא בטור שכן היה נוהג. וכן הוא במחזור ויטרי (סימן עא) וברוקח (סימן שמא). וכן הגר"א (סק"ד) כתב שדעת הרא"ש עיקר, כן כתב המשנה ברורה (סק"ה) ודעת הגר"א לחתום בה בשם כמו שמוזכר בירושלמי. ע"ש.

ג. ובבבלי אין חולק על זה. כצ"ל, וכוונתו שבתלמוד בבלי לא הוזכר שאין חותמין. וראה מה שכתב בספר 'מגיד תעלומה' לבעל הבני יששכר (ברכות על הר"ף לב). על דברי רבינו יונה שכתב: ובירושלמי חותם לה בשם וכו' וכיון שלא הוזכר בתלמוד שלנו לא נחתום בשם מספק, ע"כ. הן אמת שכך הוא המוסכם בראשונים והאחרונים, אבל אחכה לידע טעמם, דהרי ברכת בורא נפשות רבות מוזכרת במשנה ובגמרא רק שאינו מפורש כל הנוסח, ובירושלמי (ברכות פ"ו ה"א) מפורש כל הנוסח, למה לא נעשה כירושלמי, כיון דאין חולק בגמרא דידן, והרי ברכת הנותן ליעף כח אנחנו אומרים עפ"י המדרש ואינו מוזכר בגמרא, ורבים חשו לברכת ברוך שפטרני וברכת אשר צג ואינם מוזכרים בגמרא, מכל שכן בנידון דידן בסיום הברכה המוזכרת בירושלמי לחתום בשם. עכ"ל. וראה מה שכתב רבינו בזה לעיל (סימן ו סק"ד, בכללי השמועה אות ו' ז). וראה עוד **בביאור הלכה** (סוף סימן רטו). ע"ש.

א. לכך נקראת ולא כלום. ראה בגמרא (ברכות לז). לבסוף ולא כלום, ופירש רש"י ז"ל: כלומר אין טעון מברכות פירות ארץ ישראל ולא כלום, אלא בורא נפשות רבות, ככל מידי דליתיה משבעת המינין. ע"כ. וראה עוד בשו"ת הרשב"א (חלק א סימן תתכג) שהביא טעם אחר, וזה לשונו: אומר אני מפני שאינו מברך על הדבר שנהנה ממנו, וכל שאר הברכות מברך על הדבר שנהנה ממנו, כגון לשמור חקיו וכן על כסוי, וכן על כל המצות ועל כל הפירות על המצות ועל הפירות מברך. ואפילו ברכת שהכל שאינו מזכיר אותם אלא דרך כלל, מכל מקום הרי הוא כולל מה שנהנה ממנו כלל הדברים שמתנהו כמאמרו להנות מהם. אבל בברכת בורא נפשות אינו כן, שאינו מזכיר בברכה הדבר שנהנה ממנו בכלל הדברים, לא בפירוש ולא בכלל, שאינו אומר בורא מינין הרבה למלאת חסרון הדברים שברא, אלא אדרבה הוא מברך על שברא נפשות שחסרות וצריכות למה שברא. על כן קראה 'ולא כלום'. ע"כ. מובא במעדני יו"ט (על הרא"ש סימן ח אות י).

ב. כדעת הירושלמי. ירושלמי (ברכות פ"ו ה"א). וראה בטור מה שכתב בסוף הסימן ז"ל: ובגמרא דידן אינו מזכיר בה חתימה, אבל בירושלמי חותם בא"י חי העולמים, וכך היה נוהג א"א הרא"ש ז"ל. ע"כ. וכתב ה'בית יוסף' ז"ל: ועל דבר החתימה כתב רבינו ירוחם (נט"ז קמד:) שלא נהגו לסיים בה, ובתשובת הרשב"א (ח"א סימן קמט) כתוב שאלת מהו לחתום בברכת בורא נפשות רבות לפי שראיתי כתוב בשם רבני צרפת שחותמין בה ברוך אתה ה' חי העולמים. תשובה. אתה שמעת אני לא שמעתי ולא ראיתי מי שחותם בה עד כאן. ותלמידי ה"ר יונה (ברכות לב. ד"ה ובירושלמי) כתבו ונראה למורי הרב שזה מטבע קצר הוא, וכיון שלא הוזכר

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו זי"ע

ויאמן העם. (ד לא)

הדיינים. כששמע רבנו את דברי השיב: חבל, אחרת את המועד, השמים כבר נסגרו. ואולם, פלוגתא אין אתה יודע שגם פגח השבועות מתעוררות אותן המזכרות שהיו בזמן קבלת התורה, אם פן תוכל לעלות השממה פגח השבועות ולהחזיר שם את התורה. כפי שספרו החסידים מעיר סטרליסק, התעלה המשפיל הוא בעמדו בבית הפנסות פגח השבועות ויצאה נשמתו באמצע קריאת האקדמות. כשנודע הדבר לרבנו, אמר: הדבר הוא פשוט מאד. העולם ומלואו נבראו רק בשביל התורה, לפיכך מי שברצונו להחזיר את התורה אי אפשר לו בשום אופן להתקיים בעולם הזה.

קאמרינא היו תומכים באחד מן הצדדים. בין העומדים בראש של הצד השני, היה משפיל אחד תקיף בדתו. ובקראותו שאין יכלת בגדו להתגבר נסע אל רבנו. בחשבו שבשיחתו עם רבנו יצליח לשכנע אותו לצדו. בהגיעו לקאמרינא העמיד פנים פאלו הוא אחד מהחסידים, ונכנס לקבל שלום מאת רבנו. בשבת בסעודת הצהרים ישב רבנו דומם, והיה שקוע במחשבתו כמה רגעים. פתאום אמר: 'נפתחו השמים ושמי השמים, והכריזו שפלוני בן פלוני יתקבל לרב בעיר סטרליסק'. ראיה המשפיל שהפסיד בטרם שהיתה לו אפלו ההזדמנות לשוחח עם רבנו, אמר: היות והשמים לא נפתחו מאז שנתקבלה התורה, אפשר שפדאי היה עכשו שיתפתחו שנית להחזיר את התורה, ועל ידי כך נפטר בבת אחת מפל הצרות ומתקבליים

כשנתפרסם רבנו רבי יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע פבעל מופת גדול, עושה נפלאות ברפואות וישועות, והיו המוני העם נוהרים אליו מכל קצוי גאליציה, היה הדבר למרת רוח המשפילים, והם עמדו ושלחו אחד מן החבורה לחדר רבנו להתחקות על שרשי המופתים. חזר השליח ופרסם מאמר נגד המופתים. שמע רבנו ואמר: הנה כתוב ב'שאל ויעש האות לעיני העם, ויאמן העם' (שמות ד ל-לא), ואלו על פרעה הרשע, נאמר 'ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהים' (שם ז יג). מכאן שראית העינים תלויה באמונת הלב, המאמין רואה ומי שאינו מאמין אינו רואה אלא מהרהורי לבו.

מספר כי בעיר סטרליסק היו שני מעמדים למשרת הרבנות, וחסיד

בית קאמרינא'

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

ז'אמר משה משה ז'אמר הנני. (ג ד)

שמו של מרע"ה כולל טוב ורע ◊ חומר של מרע"ה היה מזוקק ◊ למרע"ה היה גוף של גן עדן ◊ למרע"ה היה הנבואה באספקלריא המאירה ◊ שורש עולם התיקון ◊ השגת מרע"ה ◊ מרע"ה היפך את הרע לטוב ◊ ענוותנותו של מרע"ה ◊ מלאך מטי"ט היה רבו של משה ◊ הרבותא שלא אכל ולא שתה מי יום ◊ משה זכה אף לשער החמשים רק לא שייך בו מסירה ◊ מערת מרע"ה

זהר חי' ח"ה דף קצא:

הרבותא שלא אכל ולא שתה מ' יום

וזהו הרבותא 'לחם לא אכל ומים לא שתה' (שמות לד כח), הרי גם ישראל לא אכלו אלא לחם אבירים של מלאכי השרת, ומה גרע לו אם אכל מזוי השכינה ביותר דקות. אלא שהיה הגוף מוטל במעט חיות בענן, כמו שעושין כל בעלי עליות נשמה מרן הריב"ש וכיוצא והרי הגוף מוטל כאבן, אבל אינו אלא שעה קטנה ושני שעות ולא יותר, וגוף של משה רבינו מונח ארבעים יום, וחזר בתוכו אחר ארבעים יום, והרי הוא חי וקיים, ולא יכלו להסתכל בפניו מרוב האור החיים.

זהר חי' ח"ג דף קכט:

משה זכה אף לשער החמשים רק לא שייך בו

מסירה

להמפרשים הוקשו מאמרם (ר"ה כא): חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן נמסרו למשה חוץ מאחד. דהאיך אמר מעיקרא 'כלם', ותיכף חזר חוץ מאחד, ופרשנו כי ידוע דשער החמשים נקרא 'איך' שמשם ביטול המציאות אין ממש, וזהו כלל מאמרם כולם נמסרו למשה אף כללות שלהם, הכל נמסר למשה, כי באמת השיג הכל אף שער החמשים הנקרא 'איך' תכלית הידיעה דעת עליון דעת דמשה, שלא נדע אלא אין ממש. אבל לא שייך לשון מסירה באין גמור, וזהו כולם נמסרו למשה חוץ מאחד, דלא נימסרו דלא שייך בו מסירה שהוא אין המוחלט, והיאך שייך בו לשון מסירה, וזהו (אבות א א) 'משה קבל תורה מסיני', שהוא בחינות אין עליון שער החמשים.

נוצר חסד' אבות סוף פרק ה'

כשעלו ישראל באמת לשער החמשים ע"י יומתנות לאביונים' במספר חמשים שערי בינה. שהוא שער החמשים... אז כתיב 'וקבל היהודים' (אסתר ט כג) בלב אחד כאיש אחד, כמו בהר סיני ויחן ישראל' (שמות יט ב) בלב אחד על שזכו להארות שער החמשים... וזהו 'את אשר החלו לעשות', כי בהארות יום חמשים כתר השערים, נעשין אין ושלפ בעיני עצמו, כי רואה שחוזר ומתחיל מ"ט ועדיין לא טעם טעם עבודה מימיו, כידוע ממרן האר"י וממרן הבעש"ט, ובאו ישראל למדריגות משה שאמר 'אתה החילות להארות' (דברים ג כג) כנודע.

כתם אופיר' אסתר ט, כג

קודם שחטאו ישראל השיג משה שער החמשים הכולל כלם, וכשחטאו ישראל נעלם ממנו ולא השיג אלא מ"ט, שהם כאין נגד שער החמשים ובעת אסיפות רוחו השיג שער החמשים, נ' בו [אותיות נבו], שהוא עצמו יש לו חמשים שערים ירה נבו'.

זהר חי' ח"ה דף רכא:

מערת מרע"ה

אלי היה במערת משה נקב כחוט של מחט, לא היה כל העולם יכולין ליסבול את האור (מגלה יט:), מכל שכן לבושו וגופו שהוא כולו אור, 'משה עבד יהו"ה' [מספר] 'ואמת'.

זהר חי' ח"ד דף קנה:

טוב הוא... ולא היה שום נביא שיזכה לבחירות אור רב הזה, אלא הוא לבד מתנבא מאור רב של בינה...

זהר חי' ח"ה דף קמו:

וראו היה משה להשיג מדריגות משיח, אלא שירד בעבור ערב רב לתקנם...

זהר חי' ח"ה דף קצא:

מרע"ה היפך את הרע לטוב

כמו שעשה משה רבינו תיקון הכל, והכל נעשה טוב, יצה"ר שד נעשה מלאך קדוש, הצרעת 'שבה כבשרו' (שמות ד ז) חשמל הנקרא בשר, והעור דמשכא דחויא חזר בשר, ומן שד נתהפך למלאך ומן נחש עשה מטה, ואז נעשה כולו טוב, ולא הסיר את הרע הלבוש דנגה ונחש, כי הרי יש בו טוב, אך נזדכך הכל ונעשה טוב, וכל המידות רעות נתהפכו לטוב לעבוד בהם עבודת יוצר כל, וחזר הכל שני יצרים לטוב גמור אור כתנת אור 'באורים כבדו ה' (ישעיה כד טו) בשני אורות, ושני יצרים נעשה שני אורות עליונים, והכל חשמל ואינו נגה כלל.

זהר חי' ח"ד דף קכט:

ענוותנותו של מרע"ה

כמו שהיה משה רבינו שלא היה אפשריות לחול שום דין על בני דורו, כי היה בעיניו גרוע ופחות מן הפחות שבכל ישראל, לכן היה מכריע את ישראל לזכות, כי לא היה באפשרי שיחול הדין, כיון שהוא היה מצטרף את עצמו עם כל הפחות שבפחותים שבישראל, עד שהוצרך הקב"ה לומר 'הרמו מתוך העדה' (במדבר טז כא), והוא לא היה צריך לבקש רחמים, אלא שופט צדק לא היה יכול לשפוט, כיון שהיה משתתף עצמו עם כל נפש מישראל, וזה 'יש צדיק אובד' (צדקו) (קהלת ז טו) שהוא 'בעיניו' צדיק, ומעורר דינים ואסתלק מעלמא.

זהר חי' ח"ג דף מו:

מלאך מטי"ט היה רבו של משה

סוד מטטרו"ן שהיה יותר גבוה ממדריגות משה רבינו, כי הוא רבו של משה.

ומשפט מצוות תפילין

ברכת מולא טובא וזאת יאה נשגד אל מול פני הקודש
שירת תפארת ישראל מורה דרכנו ומאיר נתיבותנו

עט"ר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לחל השפעת השריח בגשן הקודש
שמתת הבר משה של הבה"ח יעק חכיס
כמי אברהם מנחם דנציג"ר נ"ו
בן להר"ר חיהאל דוד דנציג"ר שליט"א
בן חרב"ג הר"ר ר' אליעזר יחזק דנציג"ר שליט"א

ומשפט מצוות תפילין ויחשך שפע רב ברכות עד בלי די
ויזכה רבינו שליט"א לרוח מעט ונכל יו"ח רוב חת דקדושה
שד יעסן בכיפה דשן ורענן היה תמיד אמן

המבריקס
תנוולת המוסדות

שמו של מרע"ה כולל טוב ורע

שמו של משה כולל טוב ורע הכל, ולכן בכח זה קירב את הערב רב, כאמרו (בכורות ה.) משה רבכם גנב או קביוסטוס, וכך היה מראה צורתו, וכן מספר שם 'אלהיים אחרי'ס' (ג'י משי"ה) להכניע אותם.

'היכל הברכה' דברים דף קז:

חומר של מרע"ה היה מזוקק

במשה רבינו ע"ה היה חומר שלו מזוקק שבעתים, הנה הגוף שלו לא היה מפסיק, ולכך במשה לא פסיק טעמא, אבל אברהם ויעקב אבות העולם, אעפ"כ הוצרך הגוף להפסיק שלא יתבטלו ממציאות, ולהיות החיות רצוא ושוב באור וחיות מופלא לא ישוער.

זהר חי' ח"ה דף קצא:

למרע"ה היה גוף של גן עדן

בכל הצדיקים כתיב אברהם אברהם יעקב יעקב שמואל שמואל, פסיק טעמא בגויה, דהגוף מפסיק בין האורות אבל משה משה (שמות ג ד) דלא פסיק טעמא, דהגוף שלו היה כולו כתנות אור ולא היה מפסיק, לכן כתיב (מלח"פ שמות כה ז) 'ועשו ארון עץ', כי למדריגות משה לא היו צריכין לארון עץ, ובלוחות שניים שירד משה מגדולתו, כתיב (דברים י א) 'ועשית לך ארון עץ והבינהו אחי'.

פני זקן' שקלים ירושלמי ו, ב

יש צדיקים כמו מרדכי ואסתר שזכו גם בעוה"ז להתלבש בהאי גוף קדוש (של גן עדן), ועל כולם משה רבינו כנודע מסוד 'של נעלך'.

נוצר חסד' אבות א, יז

למרע"ה היה הנבואה באספקלריא המאירה

שם אספקלריא מונח על כל דבר המזוכך, הן על שפוקטיווע או בריל או ספוקלא הניקרא שפיגל, ויש אספקלריא המאירה מעבר לעבר בזכות, ואז אינו רואה צורתו. ויש שמימיין תחתיו איזה דבר, אזי חוזר ומכה ורואה אדם צורתו, ומשה רבינו לא ראה את עצמו, והיה בטל מבוטל אין ממש ניכול באור אין סוף בסתר עליון, והיה מציאותו אלהותו יתברך, כטעם (ירמיה יז ז) 'אשר יבטח בד' והיה ה', שהוא עצמו נעשה שמו יתברך, כמבואר בספר הקדוש כל בו (ענין עליון), על ושמו אחד, שהם נשמות של הקדושים והיה שם (שמות כד יב) נתתיך אלהים (שם ז א), לכן אמור לבני ישראל אני ה' (שם ו ו) אני, אין ממש בטל ומבוטל, וזהו אספקלריא המאירה, שאינו רואה את עצמו כלל. ושאר נביאים 'וראה את ה' דמות כמראה אדם' (יחזקאל א כו), והוא אור חוזר מצורתו שראה א"ע ושורשו, ודי בזה.

'מעשה אורג' כלים ל, א

שורש עולם התיקון

שורש עולם התיקון הוא משה רבינו עם התורה, לכן התחיל (אבות א א) 'משה קיבל'.

נוצר חסד' אבות א, א

השגת מרע"ה

ומשה רבינו השיג אור קדמאה בתכלית כי